

Odbor za industriju, istraživanje i energetiku

2020/2216(INI)

23.3.2021

MIŠLJENJE

Odbora za industriju, istraživanje i energetiku

upućeno Odboru za unutarnje tržište i zaštitu potrošača

o oblikovanju digitalne budućnosti Europe: uklanjanje prepreka funkcioniranju jedinstvenog digitalnog tržišta i poboljšanje upotrebe umjetne inteligencije za europske potrošače
(2020/2216(INI))

Izvjestiteljica za mišljenje (*): Nicola Beer

(*) Pridruženi odbor – članak 57. Poslovnika

PA_NonLeg

PRIJEDLOZI

Odbor za industriju, istraživanje i energetiku poziva Odbor za unutarnje tržište i zaštitu potrošača da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

1. poziva europske institucije da budu ambiciozne kako bi Unija postala svjetski predvodnik u digitalnoj transformaciji i umjetnoj inteligenciji (UI), postavljanjem cilja i mobiliziranjem resursa kako bi do 2030. postala najkonkurentnija i najinovativnija regija na temelju pravila i vrijednosti EU-a te promicanjem međunarodne suradnje u području umjetne inteligencije sa zemljama i globalnim akterima istomišljenicima; ističe potencijal za europsku dodanu vrijednost i sadašnji trošak neujedinjene Europe u pogledu regulative u području umjetne inteligencije i digitalizacije; poziva na regulatorni pristup koji se ne temelji na trenutačnom stanju tehnološkog razvoja, već kojim se nastoji osigurati da će se donesena pravila moći primijeniti na buduća tehnološka otkrića i pojave; poziva na to da sva regulativa o umjetnoj inteligenciji i digitalizaciji bude uravnotežena, razmjerna i da se temelji na načelima supsidijarnosti i tehnološke neutralnosti te na temeljitim procjenama učinka; ističe da su inovacije, otvorena tržišta, integrirane europske vrijednosti koje počivaju na temeljnim pravima te društvena prihvaćenost elementi koji bi Uniji omogućili da bude predvodnik u digitalnom društvu koje koristi ljudima i društvu u cjelini, potiče rast i konkurentnost, osigurava njezin digitalni suverenitet i otpornost te jača geopolitičku i stratešku važnost Unije; naglašava da bi cilj europske regulative o podacima i umjetnoj inteligenciji trebala biti izgradnja jedinstvenog digitalnog tržišta bez granica i konkurentnog, antropocentrčnog, pouzdanog i sigurnog podatkovnog društva i gospodarstva koje pogoduje inovacijama, čime se podupiru razvoj i uvođenje umjetne inteligencije, pristup podacima, interoperabilnost i prenosivost podataka; naglašava da digitalna transformacija mora doprinositi održivom razvoju te doprinijeti ravnoteži gospodarske, etičke i ekološke dimenzije; naglašava da su digitalna konkurentnost i gospodarski rast, koji su u komunikaciji „Izgradnja digitalne budućnosti Europe“ navedeni među tri ključna cilja, nezamjenjivi preduvjeti za izgradnju otvorenog, demokratskog i održivog društva koje se temelji na tehnologiji koja je u interesu građana; naglašava da je za postizanje tog cilja potreban zajednički europski pristup kojim se poštuju temeljna načela i vrijednosti EU-a;
2. podsjeća da je digitalni suverenitet nužan kako bi se Unija razvijala bez ograničenja i na temelju svojih vrijednosti; ističe da su ulaganje u znanost, istraživanje i razvoj, inovacije u području digitalne tehnologije i umjetne inteligencije te bolji pristup poduzetničkom kapitalu i visokokvalitetnim podacima bez pristranosti temelji za osiguravanje digitalnog suvereniteta Unije; naglašava da će u tom procesu transformacije ključnu ulogu imati MSP-ovi i proizvodnja u Europi; ističe da će četvrta industrijska revolucija ovisiti, među ostalim, o pristupu sirovinama kao što su litij i rijetki zemni metali te da Unija treba smanjiti svoju ovisnost o uvoznim kritičnim sirovinama ograničavanjem apsolutne potrošnje i vlastitim okolišno odgovornim rudarstvom i kružnim gospodarstvom; smatra da bi snažnija politika o kružnom gospodarstvu koja se primjenjuje na digitalne uređaje i poluvodiče mogla istodobno doprinijeti industrijskoj suverenosti Unije i izbjegavanju negativnog učinka rudarskih aktivnosti povezanih sa sirovinama; podsjeća da se umjetna inteligencija i druge

digitalne tehnologije često razvijaju u međunarodnom kontekstu; napominje da će nejasna i fragmentirana regulativa potaknuti inovativna poduzeća da razvijaju svoje proizvode i usluge izvan Europe; ističe važnost slobodnog prekograničnog protoka podataka; podržava cilj Komisije da ukloni neopravdane prepreke međunarodnom protoku podataka, kao i ograničenja s kojima se suočavaju europska poduzeća u trećim zemljama; naglašava važnost pristupa podacima i interoperabilnosti diljem EU-a pri korištenju industrijskih i javnih podataka, čija količina eksponencijalno raste; upozorava na upotrebu umjetne inteligencije u sustavima kojima se građani kažnjavaju i nagrađuju na temelju njihova društvenog ponašanja; poziva Komisiju da izradi strategiju za financiranje europskih novoosnovanih (*start-up*) poduzeća kako bi se potaknuo njihov rast u Europi, kako bi Europa mogla profitirati od novih radnih mesta, ideja i inovativnih poduzeća te kako bi se spriječilo da ta poduzeća ne odu u zemlje izvan Europe; poziva Komisiju da prouči različite načine na koje postoji rizik da Unija postane ovisna o vanjskim akterima; podsjeća da države članice moraju poštovati svoju obvezu iz strategije Europa 2020. da 3 % svojeg BDP-a ulazu u istraživanje i razvoj kako bi se zajamčila strateška autonomija Unije u digitalnom području; podsjeća da koncept veće suverenosti nije u suprotnosti s konceptom slobodne i poštene trgovine;

3. naglašava da je trenutačni ekološki i ugljični otisak sektora IKT-a i dalje znatan; ističe da se uštede troškova i poboljšano upravljanje mogu postići i daljnjim održivim razvojem digitalnih tehnologija, umjetne inteligencije i robotike, da bi strojno učenje moglo doprinijeti smanjenju emisija boljim razumijevanjem tehnoloških procesa, poboljšanjem energetske učinkovitosti, integracijom obnovljivih izvora energije i skladištenja energije, omogućavanjem dijeljenja i pristupa osnovnim i dobro definiranim skupovima podataka te uključivanjem okolišne dimenzije uz potpunu sukladnost s europskim zelenim planom; napominje da se veća smanjenja emisija i čak potpuna klimatska neutralnost mogu postići utvrđivanjem standarda učinkovitosti podatkovnih centara za stranice za smještaj, zajedno s dodatnim zahtjevima za računalni hardver i softver visokih performansi te ponovnu upotrebu topline; naglašava važnost razvoja energetski učinkovitijeg računalstva visokih performansi, kao što je zelena IT kocka („Green IT cube”);
4. pozdravlja upotrebu programa financiranja EU-a za potporu digitalizaciji našeg društva i industrije u mjeri u kojoj se temelje na načelima učinkovitosti, transparentnosti i uključivosti; poziva na koordiniranu provedbu različitih fondova kako bi se maksimalno povećale sinergije među programima; predlaže stratešku prioritizaciju sredstava za izgradnju potrebne digitalne infrastrukture; naglašava uspjeh Zajedničkog poduzeća za europsko računalstvo visokih performansi; pozdravlja nedavno objavljeni prijedlog Komisije o nastavku njegova rada kako bi se zadržala i promicala vodeća uloga Europe u superračunalstvu i kvantnom računalstvu, što je neophodno za razvoj umjetne inteligencije; podsjeća da su MSP-ovi okosnica europskog gospodarstva i da im je za digitalnu tranziciju potrebna posebna potpora iz programa financiranja EU-a; pozdravlja planove za daljnji razvoj Europskog vijeća za inovacije u okviru programa Obzor 2021.–2027. u punopravno vijeće, koje predstavlja jedinstvenu kontaktну točku za *start-up* poduzeća te nudi poboljšane instrumente financiranja i uslugu ubrzanja poslovanja; poziva Komisiju i države članice da povećaju ulaganja u istraživanje i olakšaju dodatnu suradnju između inovativnih poduzeća, visokoobrazovnih i istraživačkih ustanova; uviđa da se dijeljenjem i ponovnom upotrebom komponenata primjene umjetne inteligencije povećava upotreba i korištenje rješenja umjetne inteligencije; naglašava

važnost osnovnih istraživanja o temeljima umjetne inteligencije; napominje da se trenutačne komercijalne primjene umjetne inteligencije temelje na istraživanjima koja su započeta desetljećima ranije; naglašava da je potrebno omogućiti sveobuhvatno istraživanje svih primjena i tehnologija umjetne inteligencije; poziva na donošenje zakonodavnih rješenja, kao što su regulatorna sigurna testna okruženja s mogućnošću dogradnje za uspješne pilot-projekte, kojima bi se i javnim i privatnim institucijama omogućilo stvaranje sigurnih testnih područja za istraživanje i razvoj visokorizičnih i nevisokorizičnih slučajeva upotrebe umjetne inteligencije; poziva na osnivanje europskih inicijativa koja će se usmjeriti na istraživanja prve faze; poziva na golema ulaganja u klaster izvrsnosti za digitalne inovacije i umjetnu inteligenciju diljem država članica, na temelju suradnje između inovativnih poduzeća, visokoobrazovnih i istraživačkih ustanova kako bi se osigurala izgradnja kapaciteta i razmjena najboljih praksi te mobilizirali istraživanje i inovacije duž cijelog vrijednosnog lanca, čime bi se privukli i zadržali najbolji talenti i privatna ulaganja; podsjeća da MSP-ovi i *start-up* poduzeća imaju sve veću ulogu u digitalnim inovacijama; poziva na donošenje mjera za olakšavanje njihovih inovacija smanjenjem administrativnog opterećenja, olakšavanjem pristupa financiranju, uključujući kredite i rizični kapital, povećanjem pristupačnosti informacija te pružanjem obrazovanja radi rješavanja nedostatka vještina;

5. žali zbog činjenice da je samo 17 % MSP-ova dosad uspješno ugradilo digitalnu tehnologiju u svoje poslovanje¹; podsjeća da je prihvaćanje digitalizacije u MSP-ovima nužan uvjet za iskorištavanje drugog vala digitalizacije; naglašava da bi se budućim zakonodavstvom u digitalnom području trebalo izbjegći nepotrebno administrativno ili regulatorno opterećenje za MSP-ove te da bi ono trebalo biti popraćeno jasnim smjernicama, kao što su europski okvir za umjetnu inteligenciju, robotiku i s njima povezane tehnologije, kojima bi se obuhvatila etička načela i, prema potrebi, tehnički standardi radi poboljšanja rezultata, interoperabilnosti, sigurnosti i privatnosti za bolje upravljanje upotrebom novih tehnologija, kao što je umjetna inteligencija; ističe da pravna nesigurnost koči pojavu visokotehnoloških „jednoroga”, *start-up* poduzeća te MSP-ova; poziva na stvaranje digitalnog ekosustava u kojem MSP-ovi mogu sudjelovati u tehnološkim inovacijama koje se temelje na digitalizaciji i umjetnoj inteligenciji; poziva na jačanje i jasniju strategiju za europske digitalnoinovacijske centre kako bi se MSP-ove, poduzeća srednje tržišne kapitalizacije i *start-up* poduzeća poticalo u širokoj primjeni novih tehnologija; ističe da bi mreža europskih digitalnoinovacijskih centara trebala osigurati široku geografsku pokrivenost diljem Europe, uključujući udaljena, ruralna i otočna područja, te potaknuti međusektorski dialog; poziva Komisiju da izradi ambicioznu i sveobuhvatnu strategiju za potporu osnivanju i rastu *start-up* poduzeća s ciljem stvaranja nove generacije europskih digitalnih jednoroga u roku od 10 godina; ističe da bi se u toj strategiji trebale razmotriti mjere kao što su smanjenje birokracije i izvrsna infrastruktura, pristup financiranju, olakšavanje supsidijarnih (*spin-off*) poduzeća na sveučilištima i u poduzećima, bolji pristup javnoj nabavi, porezni poticaji za *start-up* poduzeća i novoosnovana mala i srednja poduzeća, potpora za pristup globalnim tržištima od samog početka, uvođenje vize za *start-up* poduzeća u EU-u, smanjenje regulatornog opterećenja, uvođenje „regulatornih sigurnih testnih okruženja” i posebnih ekosustava EU-a za *start-up* poduzeća kojima se ljudima pomaže u osnivanju poduzeća, privlačenju finansijskih

---

¹ Izvješće Radne skupine za digitalnoinovacijske centre za 2018.

https://ec.europa.eu/futurium/en/system/files/ged/dihs_access_to_finance_report_final.pdf

sredstva ili licenciranju njihovih izuma postojećim poduzećima u okviru modela tehnološkog transfera; napominje da bi se te mјere trebale razvijati u stalnom dijalogu s relevantnim dionicima;

6. ističe nedostatak financiranja europskim poduzetničkim kapitalom, nedostatak pristupa financiranju i manjak dostupnosti podataka, nerazmјerno veliku ulogu javnih subjekata u financiranju koje trenutačno postoji te znatne razlike u ekosustavima *start-up* poduzeća i dostupnom financiranju među državama članicama; nadalje, svjestan je vanjskih i unutarnjih prepreka, posebno za slabije razvijene sektore, ali i širi raspon sektora, te MSP-ove kojima je teže primijeniti umjetnu inteligenciju u usporedbi s velikim poduzećima; poziva na sveobuhvatan pristup u Uniji, utemeljen na poboljšanom i moderniziranom oporezivanju, kojim se promiče poduzetništvo s pomoću pravednih poreznih režima usmjerenih na rast i regulative koja pogoduje ulagačima kako bi se obećavajući europskim *start-up* poduzećima u svim fazama rasta zajamčio pristup financiranju; poziva na zajedničke napore za sprečavanje i obeshrabrivanje iseljavanja mladih obećavajućih europskih poduzeća koja često ne uspijevaju doći do financiranja nakon ulaska na tržište;
7. ističe da će na mogućnost rasta Europe utjecati digitalne vještine njezinih stanovnika i poduzeća; prima na znanje nedostatak vještina koji je trenutačno vidljiv na europskom tržištu rada i potrebu za premoščivanjem tog jaza usavršavanjem i prekvalifikacijom; poziva da se u nacionalnim obrazovnim sustavima veći naglasak stavi na prekvalifikaciju i usavršavanje digitalnih vještina i kompetencija; traži mјere za rješavanje problema odljeva mozgova i privlačenje najboljih umova, ne dovodeći pritom u pitanje nacionalne sustave tržišta rada i nadležnosti socijalnih partnera, kako bi Unija postala prostor privlačan iz finansijskog, intelektualnog i poduzetničkog aspekta; naglašava da bi se takve mјere trebale primjereno financirati kako bi se poboljšali uvjeti za privlačenje vodećih istraživanja, poduprli digitalni ekosustavi sveučilišta, istraživačkih centara, poduzetničkih inkubatora i poduzeća koja su otvorena kreativnosti, inovacijama i poticanju najsuvremenije digitalne infrastrukture; smatra da se novi program vještina za Europu mora usmjeriti na izazove prilagodbe i stvaranja novih kvalifikacija koje pospješuju digitalnu i zelenu tranziciju; nadalje ističe da se nedostatak i neusklađenost vještina može spriječiti poboljšanjem i olakšavanjem suradnje između sustava obrazovanja, osposobljavanja i prekvalifikacija te potrebe poduzeća za inovacijama; smatra da izgradnja pravednog digitalnog sektora mora ići ruku pod ruku s obrazovnim aspektima, socijalizacijom, pravednim radnim uvjetima, ravnotežom između poslovnog i privatnog života, demokracijom i dobrim upravljanjem; ističe da se Unija, kako bi u potpunosti iskoristila prednosti digitalizacije, mora baviti digitalnom pismenošću i vještinama za sve; poziva na donošenje mјera usmjerenih na povećanje i podupiranje projekata osposobljavanja i aktivnosti za veću diversifikaciju u digitalnom sektoru te podsjeća na potrebu za rješavanjem rodnog jaza u znanosti, tehnologiji, inženjerstvu i matematici (STEM), u kojima su žene još uvjek nedovoljno zastupljene;
8. sa žaljenjem primjećuje da do 30 % građana EU-a nema osnovne digitalne vještine², dok do 90 % radnih mjesta zahtijeva takve osnovne kompetencije; poziva Komisiju da razvije strategije za olakšavanje digitalne tranzicije podupiranjem programa

---

² https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hr_ip_20_1196

prekvalifikacije, poboljšanjem stručnog obrazovanja, osiguravanjem većeg pristupa talentima i pružanjem cjeloživotnog osposobljavanja za sadašnje i buduće zaposlenike, s posebnim naglaskom na MSP-ove;

9. svjestan je mogućnosti i rizika za otvaranje novih visokokvalificiranih radnih mesta i gubitak radnih mesta zbog digitalne tranzicije; poziva Komisiju da u suradnji sa socijalnim partnerima razvije potrebne strategije kako bi se mogući negativni učinci sveli na najmanju moguću mjeru i ispitao potencijal digitalizacije, podataka i umjetne inteligencije za povećanje održive produktivnosti, poboljšanje dobrobiti zaposlenika, kao i ulaganje u programe podizanja razine osviještenosti i digitalne pismenosti te jamčenje trajne zaštite njihovih prava i sloboda; poziva Komisiju da analizira mogućnost uvođenja minimalnih standarda i zaštite onih koji rade za digitalne platforme, kao i sve veći nadzor na radnom mjestu koji olakšava digitalizacija;
10. ističe da upotreba pristranih skupova podataka može nenamjerno dovesti do pristranih primjena umjetne inteligencije i posebno primjećuje rizik od stalnog ponavljanja rodne, kulturne, etničke, socijalne ili spolne pristrandosti; naglašava potrebu da se i u razvoju i u primjeni sustava koji se temelje na podacima priznaju i riješe pristrandosti; naglašava da je potrebno uzeti u obzir rodnu dimenziju s obzirom na nedovoljnu zastupljenost žena u poduzećima u području STEM-a i digitalnim poduzećima; u potpunosti podržava cilj Komisije da se poveća broj žena u tehnološkom sektoru, među ostalim povećanjem i podupiranjem projekata i mjera osposobljavanja; podsjeća da žene nisu dovoljno zastupljene na svim razinama u digitalnom sektoru u Europi, od studentske (32 % na preddiplomskom i diplomskom ili ekvivalentnim studijima) pa sve do visokih akademskih položaja (15 %), te da je taj jaz najveći u specijalističkim vještinama i radnim mjestima u području IKT-a, gdje se u Uniji na samo 18 % položaja nalaze žene; poziva Komisiju i države članice da mjere za oblikovanje digitalne tranzicije EU-a usklade s ciljevima Unije o rođnoj ravnopravnosti;
11. naglašava da je stvaranje sigurnog i uključivog europskog gigabitnog društva preduvjet za uspjeh Unije u njezinoj digitalnoj tranziciji; podsjeća da uspjeh podatkovnog gospodarstva Unije te razvoj i uvođenje umjetne inteligencije prvenstveno ovise o širem ekosustavu IKT-a, premošćivanju socijalnog digitalnog jaza, dokvalificiranju i prekvalifikaciranju radne snage te na razvoju interneta stvari, optičkih vlakana, kvantne tehnologije i tehnologije lanca blokova; prepoznaje ulogu koju 5G mreža može imati u postizanju tog cilja; ističe da će mreže vrlo velikog kapaciteta Europi omogućiti da učini kvantitativan iskorak u korist cijelog ekosustava tehnologija; ističe ulogu povezivosti, koju posebno pokreće 5G i infrastruktura optičkih vlakana, u transformaciji načina rada i obrazovanja, poslovnih modela i cijelih sektora kao što su proizvodnja, promet i zdravstvo, posebno u kombinaciji s drugim tehnologijama kao što su virtualizacija, računalstvo u oblaku, računalstvo na rubu mreže, umjetna inteligencija, segmentiranje mreže i automatizacija, te ima potencijal za postizanje veće produktivnosti te više inovacija i iskustava korisnika; podsjeća da bi Unija trebala raditi na prevladavanju digitalnog jaza u ruralnim područjima, koji bi posebno trebalo uzeti u obzir kada se sredstva Unije koriste za uvođenje 5G mreža, smanjenje „nepokrivenih područja” i infrastrukturu za povezivanje općenito; poziva Komisiju da daje poticaje europskim poduzećima da počnu razvijati i graditi tehnološke kapacitete za mobilne mreže sljedeće generacije; poziva Komisiju da analizira učinak nejednakog pristupa digitalnim tehnologijama i razlika u povezivosti među državama članicama; napominje da je

ulaganje u računalstvo visokih performansi ključno za iskorištavanje punog potencijala umjetne inteligencije i drugih tehnologija u nastajanju; poziva na premošćivanje investicijskog jaza u području povezivosti s pomoću instrumenta Next Generation EU te nacionalnog i privatnog financiranja kako bi se kompenziralo za rezove u ulaganjima EU-a za buduće tehnologije iz višegodišnjeg finansijskog okvira (VFO) za razdoblje 2021.–2027.; poziva na komunikacijsku strategiju EU-a kojom se građanima EU-a pružaju pouzdane informacije te na kampanje za podizanje razine osviještenosti o 5G mrežama i elektromagnetskim poljima, uključujući suzbijanje širenja dezinformacija;

12. poziva na koordinirano djelovanje kako bi se smanjio i uklonio digitalni jaz koji je pandemija razotkrila među raznim državama članicama, njihovim regijama, društвима, građanima, *start-up* i drugim poduzećima te ostalim akterima socijalne ekonomije i akademske zajednice; poziva na uključivu digitalizaciju naših društava koja će služiti interesima građana tako što će se u obzir uzeti pristupačnost i cjenovna pristupačnost te omogućiti pravedna i kooperativna digitalna modernizacija javnog sektora čiji bi cilj bila digitalna transformacija utemeljena na vrijednostima promicanjem temeljnih prava i demokratskih vrijednosti kako nijedan građanin ne bi bio zapostavljen u tranziciji prema digitaliziranom društvu;
13. poziva na pristup kibersigurnosti koji obuhvaća cijelo društvo; ističe da bi novi pristupi kibersigurnosti trebali biti osmišljeni na temelju otpornosti i prilagodljivosti na stresove i napade; poziva na holistički pristup kibersigurnosti, pri čemu se uzima u obzir cijeli sustav, od osmišljavanja sustava i upotrebljivosti do obrazovanja i osposobljavanja građana; naglašava da su zbog digitalne transformacije te brze digitalizacije usluga i masovnog uvoђenja povezanih uređaja naše društvo i gospodarstvo nužno izloženiji kibernapadima; ističe da će napredak u području kvantnog računalstva narušiti postojeće tehnike šifriranja, koje su temelj privatnosti građana, industrijskog intelektualnog vlasništva i nacionalne sigurnosti; poziva Komisiju da podrži istraživanja kojima bi se Europskom omogućilo da prevlada taj izazov uz istodobnu zaštitu prava građana na privatnost te ističe potrebu za snažnim i sigurnim šifriranjem s kraja na kraj; poziva Komisiju da istraži upotrebu protokola i aplikacija za kibersigurnost koji se temelje na lancima blokova kako bi se poboljšala otpornost, pouzdanost i stabilnost infrastruktura umjetne inteligencije; naglašava potrebu za uključivanjem elemenata kibersigurnosti u sve sektorske politike; ističe da učinkovita zaštita zahtijeva da europske i nacionalne institucije surađuju s Agencijom Europske unije za kibersigurnost (ENISA) kako bi se zajamčila sigurnost, integritet, otpornost i održivost ključnih infrastruktura i elektroničkih komunikacijskih mreža; pozdravlja prijedlog Komisije za reviziju Direktive NIS³ i njezinu namjeru da proširi njezino područje primjene i smanji razlike u primjeni u državama članicama; ističe ključnu važnost jamčenja sigurnosti, cjelovitosti i otpornosti ključnih infrastruktura i elektroničkih komunikacijskih mreža; ističe vezu između snažne kibersigurnosti ključnih infrastruktura i elektroničkih komunikacijskih mreža te digitalnog suvereniteta Unije; poziva na oprezan pristup potencijalnim ovisnostima o visokorizičnim dobavljačima, posebno u pogledu uvođenja 5G mreža; podsjeća da se postojećim zakonodavstvom Unije ne predviđaju obvezni kibersigurnosni zahtjevi za proizvode i usluge općenito; poziva na uključivanje ključnih zahtjeva u fazu projektiranja (integrirana sigurnost) te na upotrebu odgovarajućih

---

³ Direktiva (EU) 2016/1148 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. srpnja 2016. o mjerama za visoku zajedničku razinu sigurnosti mrežnih i informacijskih sustava širom Unije, SL L 194, 19.7.2016., str. 1.

kibersigurnosnih standarda i postupaka tijekom životnog ciklusa proizvoda i usluga te duž njihovih lanaca opskrbe; poziva da se osnaže aktivnosti koje su od strateške važnosti za Uniju u vezi s ključnom infrastrukturom, uključujući tehnologiju i istraživanje u području kibersigurnosti te sprečavanje rizika s obzirom na uvođenje 5G mreža;

14. prepoznaće da je uvođenje umjetne inteligencije ključno za europsku konkurentnost u digitalnom dobu; ističe da je za lakše uvođenje umjetne inteligencije u Europi potreban zajednički europski pristup koji se temelji na antropocentričnom pristupu pouzdanoj umjetnoj inteligenciji, transparentnosti i jasnim pravilima o odgovornosti kako bi se izbjegla fragmentacija unutarnjeg tržišta; naglašava da bi prilikom interakcije građana s visokorizičnim automatiziranim sustavima uvijek trebala biti moguća ljudska kontrola kako bi se zajamčilo da se automatizirana odluka može provjeriti i ispraviti; smatra da će se stvaranjem jasnog europskog regulatornog okvira i dugoročne pravne sigurnosti povećati povjerenje među potrošačima, u javnom sektoru, poduzećima, industriji i istraživanju;
15. svjestan je da je umjetna inteligencija tehnologija koja se temelji na podacima; smatra da je pristup velikim količinama podataka ključan za razvoj umjetne inteligencije u Europi; uviđa da će povećana upotreba proizvoda i industrijskih uređaja povezanih s internetom ne samo potaknuti konkurentnost, omogućiti razvoj novih proizvoda i usluga i olakšati inovacije, već će dovesti i do novih rizika u pogledu privatnosti, informacija i kibersigurnosti; poziva Komisiju da revidira i dodatno razvije pristup podacima te osigura da se javni podaci proizvode u otvorenim formatima podataka i da su lako dostupni, posebno za *start-up* poduzeća i MSP-ove; poziva na novi pristup regulativi o podacima kojim se olakšavaju istraživanje, inovacije i konkurentnost davanjem većih prava na pristup podacima i njihovu upotrebu kada se oni smatraju anonimiziranim i neosjetljivim podacima, zajedno s jasnim i uravnoteženim pravilima u prvom redu o zaštiti temeljnih prava te o pravima intelektualnog vlasništva i poslovnim tajnama; ističe da trenutačne tržišne neravnoteže između platformi za nadzor pristupa internetu i MSP-ova te ograničen pristup podacima i dalje predstavljaju izazove za europske MSP-ove; naglašava da treba poboljšati pristup MSP-ova podacima; poziva da prevladavajuće načelo bude pristup kojim se omogućavaju prakse razmjene podataka na dobrovoljnoj osnovi, uključujući pružanje poticaja kako bi se omogućila razmjena podataka; naglašava važnost jasnih postupaka odobravanja za tržište i politika pristupa tržištu u cijeloj Uniji; pozdravlja novu strategiju Komisije u području računalstva u oblaku i inicijativu Europski oblak; prima na znanje presudu Suda Europske unije u predmetu „Schrems II”, u kojoj je utvrđeno da europsko-američki sustav zaštite privatnosti ne jamči odgovarajuću razinu zaštite u odnosu na onu predviđenu Općom uredbom o zaštiti podataka i Poveljom Europske unije o temeljnim pravima; smatra da je slobodni protok podataka na unutarnjem tržištu potreban za iskorištavanje cjelokupnog potencijala podatkovnog gospodarstva i naglašava da očuvanje protoka podataka mora ostati temelj europskih ciljeva; podsjeća Komisiju da je potrebno olakšati transatlantske prijenose podataka i protok podataka između EU-a i SAD-a, uz potpuno poštovanje propisa i standarda EU-a i država članica, da Strategija oblaka i inicijativa za računalstvo u oblaku ne zamjenjuju potrebu za pravnom sigurnošću za međunarodne prijenose podataka te da uvijek moraju biti ispunjeni uvjeti za zaštitu podataka, privatnost, sigurnost te opravdane i nediskriminirajuće interesu javne politike; ističe pravnu nesigurnost s kojom se trenutačno suočavaju MSP-ovi, koji se uglavnom

oslanjaju na standardne ugovorne klauzule; primjećuje ograničenu sposobnost MSP-ova da se usklade s trenutačnim zahtjevima, kao što su procjene samoprikladnosti trećih zemalja, te negativne učinke koje to ima na međunarodni protok podataka, inovacije i rast; stoga ustraje u tome da Komisija uspostavi zakonski siguran okvir za transatlantske i međunarodne prijenose podataka kojim će se zajamčiti temeljna prava europskih građana na osobne podatke i privatnost; podsjeća Komisiju na njezine obveze u pogledu načela „jedan za jedan” i smanjenja regulatornog opterećenja;

16. upozorava na pretjeranu regulaciju umjetne inteligencije i ne zalaže se za bilo kakve pristupe regulaciji koji se oslanjaju na univerzalna rješenja ili trenutačno stanje, što može dovesti do iskrivljene cjelokupne slike ili potencijalnih rupa u propisima; podsjeća da regulativa mora biti razmjerna i fleksibilna, nadovezivati se na postojeće zakonodavne instrumente i najbolje prakse, osim u visokorizičnim područjima u kojima bi trebalo pažljivo razmotriti potrebu za novim regulatornim pristupom, ostavljajući pritom otvorenom mogućnost samoregulacije i dobrovoljnih praksi te potpuno poštovanje načela tehnološke neutralnosti i proporcionalnosti;
17. pozdravlja činjenicu da su sve države članice EU-a potpisale Berlinsku deklaraciju o digitalnom društvu i digitalnoj upravi utemeljenoj na vrijednostima; podržava priznavanje uloge javnih uprava u poticanju digitalne transformacije naših europskih društava koja se temelji na vrijednostima te podržava sedam načela iz deklaracije; poziva Komisiju da podupre postizanje tih sedam načela te provedbu akcija i mjera s pomoću europskih fondova; poziva javni sektor na prihvaćanje naprednih digitalnih i povezanih tehnologija u cilju poboljšanja javnih usluga, povećanja njihove dostupnosti i smanjenja administrativnog opterećenja, poboljšanja učinkovitosti, transparentnosti i odgovornosti te pružanja boljih i inovativnih usluga; ističe da interoperabilnost olakšava prekograničnu suradnju te osigurava pojavu novih zajedničkih javnih usluga na razini Unije ili konsolidaciju onih u razvoju te jača razvoj europskog digitalnog građanstva; naglašava da usvajanje i upotreba umjetne inteligencije i podataka u javnom sektoru može biti put prema inovacijama koje se temelje na europskim vrijednostima; naglašava da umjetna inteligencija može pomoći u uklanjanju izoliranih sustava povezivanjem i racionalizacijom javnih usluga kako bi se poboljšala uprava u korist građana i poduzeća te da može pružiti tokove podataka u stvarnom vremenu za usluge i donošenje odluka; poziva EU da usvaja samo pouzdanu i antropocentričnu umjetnu inteligenciju, da uvijek informira građane kada komuniciraju s automatiziranim sustavom ili kada automatizirani sustav donosi odluke koje bi mogle utjecati na njihove živote te da osigura da uvijek postoji mogućnost ljudske kontrole kojom se može provjeriti i ispraviti bilo koja odluka; naglašava da je važno da uprave prikupljaju i stavljaju na raspolaganje javne podatke kako bi se poticale inovacije, olakšala evaluacija primjenjenih politika i podupiralo donošenje odluka na temelju podataka; naglašava da zajednički standardi, modularne arhitekture i upotreba softvera otvorenog koda u javnom sektoru olakšavaju uvođenje i razvoj strateških digitalnih alata i kapaciteta uz istodobno povećanje povjerenja i osiguravanje transparentnosti; naglašava da bi softveri, podaci i alati koje stvara javni sektor ili koji su u potpunosti financirani javnim sredstvima trebali biti ponovno upotrebljivi i javno dostupni sve dok je to u skladu s temeljnim pravima kao što su pravila o zaštiti prava intelektualnog vlasništva, osobnih podataka i privatnosti; podržava stvaranje „ekosustava povjerenja”, kako je navedeno u Bijeloj knjizi Komisije o umjetnoj inteligenciji, kojom bi se građanima trebalo pružiti dovoljno povjerenja za primjenu umjetne inteligencije, a poduzećima i javnim

organizacijama pružiti pravna sigurnost za inovacije u primjeni umjetne inteligencije; prima na znanje postojanje agencija i mehanizama regulatornog nadzora u sektorima kao što su zdravstvo, proizvodnja, financije i promet; smatra da je potrebno ojačati regulatorna tijela specifična za pojedine sektore te komplementarni horizontalni pristup; ističe važnost strategija i pristupa specifičnih za pojedine industrije.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	18.3.2021
Rezultat konačnog glasovanja	+: -: 0:
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Nicola Beer, François-Xavier Bellamy, Hildegard Bentele, Tom Berendsen, Vasile Blaga, Michael Bloss, Manuel Bompard, Paolo Borchia, Markus Buchheit, Cristian-Silviu Bușoi, Jerzy Buzek, Carlo Calenda, Andrea Caroppo, Maria da Graça Carvalho, Ignazio Corrao, Ciarán Cuffe, Josianne Cutajar, Nicola Danti, Pilar del Castillo Vera, Martina Dlabajová, Christian Ehler, Valter Flego, Niels Fuglsang, Lina Gálvez Muñoz, Claudia Gamon, Jens Geier, Nicolás González Casares, Bart Groothuis, Christophe Grudler, Henrike Hahn, Robert Hajšel, Ivo Hristov, Ivars Ijabs, Romana Jerković, Eva Kaili, Seán Kelly, Izabela-Helena Kloc, Zdzisław Krasnodębski, Andrius Kubilius, Miapetra Kumpula-Natri, Thierry Mariani, Eva Maydell, Joëlle Mélin, Dan Nica, Angelika Niebler, Ville Niinistö, Aldo Patriciello, Mauri Pekkarinen, Mikuláš Peksa, Tsvetelina Penkova, Clara Ponsatí Obiols, Sira Rego, Robert Roos, Maria Spyrali, Jessica Stegrud, Beata Szydło, Riho Terras, Grzegorz Tobiszowski, Patrizia Toia, Evžen Tošenovský, Marie Toussaint, Isabella Tovaglieri, Henna Virkkunen, Pernille Weiss, Carlos Zorrinho
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Matteo Adinolfi, Andrus Ansip, Damien Carême, Jakop G. Dalunde, Cyrus Engerer, Cornelia Ernst, Elena Kountoura, Elena Lizzi, Marian-Jean Marinescu, Sven Schulze, Nils Torvalds

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

72	+
PPE	François-Xavier Bellamy, Hildegard Bentele, Tom Berendsen, Vasile Blaga, Cristian-Silviu Bușoi, Jerzy Buzek, Maria da Graça Carvalho, Pilar del Castillo Vera, Christian Ehler, Séan Kelly, Andrius Kubilius, Marian-Jean Marinescu, Eva Maydell, Angelika Niebler, Aldo Patriciello, Sven Schulze, Maria Spyrački, Riho Terras, Henna Virkkunen, Pernille Weiss
S&D	Carlo Calenda, Josianne Cutajar, Cyrus Engerer, Niels Fuglsang, Lina Gálvez Muñoz, Jens Geier, Nicolás González Casares, Robert Hajšel, Ivo Hristov, Romana Jerković, Eva Kaili, Miapetra Kumpula-Natri, Dan Nica, Tsvetelina Penkova, Patrizia Toia, Carlos Zorrinho
Renew	Andrus Ansip, Nicola Beer, Nicola Danti, Martina Dlabajová, Valter Flego, Claudia Gamon, Bart Grootenhuis, Christophe Grudler, Ivars Ijabs, Mauri Pekkarinen, Nils Torvalds
ID	Matteo Adinolfi, Paolo Borchia, Elena Lizzi, Thierry Mariani, Joëlle Mélin, Isabella Tovaglieri
Verts/ALE	Michael Bloss, Damien Carême, Ignazio Corrao, Ciarán Cuffe, Jakop G. Dalunde, Henrike Hahn, Ville Niinistö, Mikuláš Peksa, Marie Toussaint
ECR	Izabela-Helena Kloc, Zdzisław Krasnodębski, Robert Roos, Beata Szydło, Grzegorz Tobiszowski, Evžen Tošenovský
The Left	Elena Kountoura, Sira Rego
NI	Andrea Caroppo, Clara Ponsatí Obiols

0	-

4	0
ID	Markus Buchheit
ECR	Jessica Stegrud
The Left	Manuel Bompard, Cornelia Ernst

Korišteni znakovi:

- + : za
- : protiv
- 0 : suzdržani